

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 87/2015
01.07.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Споменке Зарић, чланова већа, у правној ствари тужиоца С.К. из Т., чији је пуномоћник К.Ј., адвокат из Т., против туженог П. д.о.о. из Т., ради поништаја решења и исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2041/14 од 22.10.2014. године, у седници одржаној 01.07.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2041/14 од 22.10.2014. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1344/12 од 30.04.2014. године, делимично је усвојен тужбени захтев па је поништено решење туженог од 26.06.2012. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду и утврђено да је тужиоцу престао радни однос 14.06.2012. године, на основу отказа уговора о раду од стране запосленог (тужиоца), а обавезан је тужени да тужиоцу, уместо враћања на рад, на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа плати 77.280,00 динара са законском каматом од подношења тужбе до исплате, док је преко наведеног износа до тражених 240.000,00 динара тужбени захтев одбијен, као неоснован. Тужени је обавезан да тужиоцу плати тужиоцу 132.627,78 динара на име неисплаћених зарада за период од 01.01.2012. до 30.06.2012. године, са законском каматом и то на 104.046,20 динара почев од 28.11.2013. године до исплате, а износ од 28.581,58 динара на име обрачунате затезне камате на сваки појединачни износ од доспелости до дана обрачуна, односно до 27.11.2013. године, па је одбијен захтев у делу законске камате на 28.581,58 динара почев од 28.11.2013. године до исплате. Тужени је обавезан и да надлежном Фонду ПИО уплати одговарајуће доприносе у корист тужиоца за период од 01.01.2012. до 30.06.2012. године, а одбијен је захтев за уплату доприноса за период од 01.06.2008. до 31.12.2011. године, као и захтев за исплату изгубљене зараде за период од 01.07.2012. до 27.11.2013. године, у висини од 317.510,40 динара са припадајућом каматом. Тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка од 48.350,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2041/14 од 22.10.2014. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу, а ставом другим изреке, првостепена пресуда је преиначена у усвајајућем делу тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му уместо враћања на рад накнади штету у висини од 77.280,00 динара. Ставом трећим изреке, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у преосталом усвајајућем делу.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11, 49/13-УС, 74/13УС и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се ревизија може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је 31.05.2008. године са туженим закључио уговор о раду, а 14.06.2012. године, препорученом пошиљком је послао писмени захтев за престанак радног односа са 31.06.2012. године, којим је тражио и да му тужени достави решење о престанку радног односа са образцем одјаве обавезног социјалног осигурања и попуњеном радном књижицом. Међутим, истога дана, 14.06.2012. године, тужилац је примио упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, а решењем од 26.06.2012. године тужиоцу је отказан уговор о раду због повреда радних обавеза (утврђених уговором о раду) и утврђено да му радни однос престаје са 30.06.2012. године. У образложењу свог решења тужени наводи чињеницу да му је тужилац 14.06.2012. године доставио писмено, именовано као отказ уговора о раду, у коме као дан престанка радног односа наводи 31.06.2012. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је поништио решење туженог од 26.06.2012. године и обавезао га да тужиоцу, на име накнаде штете уместо враћања на рад, плати 77.280,00 динара са законском каматом од подношења тужбе до исплате, као и 132.627,78 динара на име неисплаћених зарада за период од 01.01.2012. до престанка радног односа, односно до 30.06.2012. године, та да за исти период, у корист тужиоца уплати одговарајуће доприносе надлежном Фонду ПИО запослених, док је у преосталом делу тужбени захтев одбијен.

Врховни касациони суд налази да је побијаном другостепеном одлуком правилном применом материјалног права делимично преиначена првостепена одлука, када је одбијен захтев тужиоца за накнаду штете у висини од 77.280,00 динара, уместо враћања на рад, а у преосталом делу жалбе парничних странака одбијене и првостепена пресуда потврђена.

Наиме, одредбом члана 178. Закона о раду прописано је да („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/05 и 54/09), запослени има право да откаже уговор о раду и

тада је у обавези да отказ достави послодавцу у писаном облику, најмање 15 дана пре дана који је навео као дан престанка радног односа. Применом члана 179. истог Закона, и послодавац може запосленом да откаже уговор о раду, ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца. Међутим, запосленом радни однос може престати само по једном основу (по сопственом захтеву или отказом од стране послодавца).

Према одредби члана 178. Закона о раду, за престанак радног односа на захтев запосленог није потребна и сагласност послодавца, па је у конкретном случају тужилац отказао туженом уговор о раду 14.6.2012. године, подношењем писменог захтева, а 30.06.2012. године (у захтеву грешком наведено 31.06.2012. године) представља само датум када му престаје радни однос по овом основу, односно по његовом захтеву, а у складу са одредбом члана 178. став 2. Закона. Имајући ово у виду, односно да је у моменту доношења побиваног решења, 26.06.2012. године, тужени већ примио захтев тужиоца и био упознат да је тужилац већ отказао уговор о раду код туженог, то није могао и сам донети решење о престанку радног односа по другом основу, односно због повреде радне обавезе предвиђене уговором о раду.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да је правилан закључак судова да је решење туженог незаконито, јер је донето у моменту када је уговор о раду већ био отказан на захтев запосленог, овде тужиоца, па је као такво правилно и поништено.

Одредба члана 191. Закона о раду регулише правне последице незаконитог отказа, којом је предвиђено да запослени у случају незаконитог престанка радног односа има право да захтева, између осталог, да га послодавац врати на ради или да му уместо враћања на рад накнади штету исплатом највише 18 зарада које би остварио да је радио. Међутим, иако је побиваном одлуком поништено решење туженог којим је тужиоцу отказан уговор о раду, у конкретном случају се не ради и о незаконитом престанку радног односа, управо из разлога што је радни однос тужиоцу престао његовом вољом, односно на његов захтев (због чега је и поништен отказ од стране послодавца).

Законом о раду јесте било предвиђено да ако запослени откаже уговор о раду из разлога што је послодавац учинио повреде обавеза утврђених законом, општим актом и уговором о раду, да он (запослени) тада има сва права из радног односа као у случају да му је незаконито престао радни однос (члан 178. став 3.). Терет доказивања повреда учињених од стране послодавца лежи на запоселном, што у конкретном случају тужилац није учинио.

Навод тужиоца у писменом отказу упућеног туженом, да је смс поруком од стране туженог обавештен да је престала потреба за његовим радом, не значи и да му је, од стране туженог, повређено право из члана 16. став 1. тачка 4 Закона о раду, јер тужилац није доказао да му послодавац није обезбедио обављање послова предвиђених уговором о раду, при чему треба имати у виду да Закон о раду предвиђа могућност законитог престанка радног односа и у случају престанка потребе за радом запосленог (због економских, технолошких или организационих промена).

Мање исплаћена зарада у мају 2015. године, што тужилац у свом захтеву наводи као повреду члана 104. Закона о раду, учињену од стране послодавца, не представља повреду која би давала право запосленом да откаже уговор о раду у смислу члана 178. став 3. Закона, већ му само даје право да у судском поступку захтева исплату разлику зараде, од исплаћеног до износа на који има право, што је тужилац у овој правној ствари и учинио, а у том делу је тужбени захтев и усвојен.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да у конкретном случају нису испуњени услови из члана 178. став 3. Закона о раду, па је правноснажном пресудом правилно одбијен захтев за исплату 77.280,00 динара, на име накнаде штете уместо враћања на рад, јер тужилац није доказао да је поднео захтев за отказ уговора о раду из разлога што је тужени учинио повреду обавеза утврђених законом, општим актом и уговором о раду, па му, супротно наводима ревизије, и не припадају сва права из радног односа као у случају да му је незаконито престао радни однос.

Применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.**